

קבלת שבת

שנה עשירית - עלון דו שבועי ■ מופץ במעל 9000 עותקים בכל הארץ

פרשת "וישלח"

"ויענו בני יעקב את שכמ ואת חמור אביו במרמה" (לד, יא).

הקשה בספר "קדושת ציון": יש להבין, דהתרגום מתרגם 'במרמה' - 'בחכמה', ואיזה חכמה היתה בדבריהם של בני יעקב (וכה"ק האוה"ח ועוד).

ועוד צריך ביאור, שלפי שטחיות הענין נראה שבני יעקב לא קיימו תנאם, כי אנשי שכמ קיימו מה שקיבלו עליהם, וימולו כל זכר, ובני יעקב לא עמדו בדבורם, שהבטיחו כי אז: "יאותו להם להיות לעם אחד".

עוד יש לדקדק, באמרם: "אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר", מה כוונתם באמרם "אם תהיו כמונו", ואם רק על המילה כיוונו, די להם שיאמרו: אך בזאת נאות לכם בהמול לכם כל זכר, ובזה שאמרו "אם תהיו כמונו", הרי זה מורה באצבע כי לא די במה שימולו, רק "אם תהיו כמונו", ולא פירשו במה עוד "היו כמונו".

עוד יש לדקדק, באריכותם בכפלה את תנאם, אמרו: "ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את ביתנו והלכנו", שהיו צריכים לומר (בקיזור) "ואם לא תמולו", או שיאמר בלשון קצרה: "ואם לא, ולקחנו את בתנו", שהרי באותו ענין היו עסוקים.

ומבאר ה"קדושת ציון" את כל זה במהלך נפלא, בהקדמו את דברי הגמ' (מנחות מב): מנין למילה בעכו"ם שהיא פסולה, א"ר יוחנן, "המול ימול", ופירש"י שם: קרי ביה "המול ימול", ונפסק כן להלכה, שמילת עכו"ם פסולה. ולהלכה זו נתכוונו בני יעקב באמרם, "אם תהיו כמונו להמול וגו'". פי', אם תמולו באופן שאנחנו נימולים, והיינו ע"י ישראל שמל את עצמו - הנלמד מ"המול ימול", ובלאו הכי אין זה מילה כלל. והוסיפו עוד לפרש בכפלה את תנאם: "ואם לא תשמעו אלינו להמול", פי', אם לא תבינו את הדרשה לתיבת "המול", שנלמד משם שמילה היא דווקא ע"י מולים, אז אפילו תחתך את ערלתכם, עדיין לא קיימתם את תנאינו, ולקחנו את ביתנו והלכנו".

ולפי זה היה בזה חכמה נפלאה מחכמת התורה, אשר בני שכמ לא ידעו דרכה, ונמולו ע"י ערלים, אשר אין זה מילה ע"פ דין תורה, א"כ לא קיימו את תנאם, ולא עוד, אלא שביטלוהו, כי א"א להם לשוב לקיימו. ע"כ בני יעקב כדן עשו, והכל לפי תנאם, ויבואו עליהם בטח, ויקחו את דינה מבית שכמ, כמו שהתנו ביניהם, ואמרו: "ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו", והכל עשו בחכמת התורה. ולפי זה מדוייק מאד מה שתרגמו התרגומים, "בחכמתא", עכ"ל.

(להתעדן באהבתך)

"וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה" (לג, טז).

מובא במדרש רבה: "וארבע מאות איש עמו היכן הם, נשטמו כל אחד ואחד והלך לדרכו שאמרו שלא נכוה בגחלתו של יעקב ונסו".

ונראה לפרש, דהנה כתיב בפרשת בחוקתי "ורדפו מכם חמשה מאה, ומאה מכם רבבה ירדפו". והקשה רש"י (שם), והלא לא כך החשבון, כי אם חמישה מניסים מאה - הרי מאה מניסים אלפיים ולא רבבה. ובשפתי חכמים כתב, שתחילת הפסוק מדבר בחלשים שבהם שאינם בני מלחמה, וסופו בגיבורי מלחמה, שבחלשים מניסים כל אחד עשרים וגיבורים כל אחד מאה. ובזאת נתיישבה קושית רש"י שאדם חלש מניס עשרים ואיש מלחמה מניס מאה.

וע"פ זה יש לפרש, שהרי כאן היו ששה עשר נפשות, יעקב, ארבע אמהות, ואחד עשר שבטים, דבנימין טרם נולד, וכל השאר נשים וקטנים הם, ויעקב הוא גיבור כמו שמצינו בפרשתנו שנאבק איש עמו ויכל לו, וכן בבאר שלא יכלו הרועים להרים האבן והוא נטלה.

נמצא, שיש כאן אחד שהוא גיבור המניס מאה, וחמישה עשר שאינם גיבורי מלחמה - דהיינו ארבעה אמהות ואחד עשר שבטים, המניסים עשרים הרי נמצא דחמישה עשר הללו מניסים שלש מאות, ויעקב לבדו מניס מאה, לפיכך ארבע מאות איש שהיו עם עשיו נסו לדרכם, ולא נותר אלא הוא לבדו.

כפתור ופרח!

"ויאבק איש" (לב, כה).

מפרש רש"י: "ופירשו רבותינו זכרונם לברכה, שהוא שרו של עשו".

הובא בספר "מושיען של ישראל": סיפר הגאון הקדוש בעל ה"ייטב לב" מסאטמאר זצ"ל: פעם בא חסיד עני ושפך מר שיחו בפני הדברי חיים מצאנז זצ"ל, שביטו בגרה ואין לאל ידו לכלכל את הוצאות החתונה. האדמו"ר זצ"ל נתן לו מכתב ממלצה ושלחו לאחד הגבירים בעיר אחרת, ובין השורות נקב האדמו"ר סכום מדוייק שמבקש מהגביר שיתן עבור העני שמוסר את המכתב.

החסיד העני נסע אל הגביר שאליו שלח האדמו"ר את המכתב, כשנכנס לביתו לא הרגיש בו הגביר תיכף כי היה שקוע בלימודו, ואח"כ כאשר הבחין בחסיד העני נתן לו שלום ושאל למבוקשו. החסיד הראה לו את מכתבו של הדברי חיים

זצ"ל. כאשר ראה הגביר שה'דברי חיים' דורש סכום מסויים, התחיל להתוכח עם החסיד העני ואמר לו שהסכום הנקוב גדול מדי, ויתן לו קצת פחות מזה, אבל החסיד התעקש וטען שרוצה דווקא את הסכום שנקב האדמו"ר, כה התוכחו ביניהם עד אשר יצא מבית הגביר בידיים ריקניות, וחזר לצאנז וסיפר לאדמו"ר את כל הענין.

האדמו"ר נתן מכתב שני לחסיד אחר בעיר אחרת, וכשנסע לשם קיבלו החסיד הגביר בפנים שוחקות, וכאשר ראה את בקשת האדמו"ר זצ"ל נתן לו מיד את הסכום שביקש, והלה חזר לביתו בשמחה רבה, כשהוא מודה לו ומברכו.

לימים כשנסע הגביר אשר דחה את בקשת העני להסתופף בצל האדמו"ר, הוכיחו הרב'ה ואמר לו: הנה כתיב בפרשת וישלח "ויאבק איש עימו", ומפרש רש"י שהוא שרו של עשו, ובפרשת וישב כתיב, "וימצאהו איש וגו'", ופירש רש"י ז"ל, זהו גבריאל, שנאמר 'והאיש גבריאל'. ולכאורה, מנין לו לרש"י שהאיש שברפשת וישב הכונה לגבריאל, ובפרשת וישלח כשנאמר איש מדובר ב-שרו של עשו, והלא בשניהם נאמר איש ותו לא.

אלא, ביאור הענין - המשיך האדמו"ר, שאם עני דופק על פתחו של גביר לבקש עזרה והלה מתחיל להתאבק ולהתוכח עימו ואינו רוצה לעזור לו, בודאי הוא שרו של עשו, משא"כ אם הגביר שואל אותו מה תבקש ומושיט לו עזרה, הרי הוא המלאך גבריאל.

(במשנת רש"י)

"ויזרח לו השמש" (לב, לב).

מביא רש"י מדרש אגדה: "ויזרח לו לצרכו, לרפאות את צלעתו כמה דתימא שמש צדקה ומרפא בכנפיה, ואותן שעות שמיהרה לשקוע בשבילו כשיצאה מבאר שבע מיהרה לזרוח בשבילו".

ביאור נפלא ביאר בספר "דברי שאול": כשנתבונן, נראה שרש"י במילות קודשו בא להשמיענו חידוש נפלא במילה 'מיהרה', והדברים יבוארו להפליא ע"פ הילקוט שמעוני בישיעיהו (סה) דהשמש והירח עצמם טובלים בנהר דינור שלאש קודם זריחתם, וביאר הטעם בזה השל"ה הקד' ע"פ הילקוט שמעוני בישיעיהו (סה) דהשמש והירח טובלים עצמם בנהר דינור של אש קודם זריחתם, וביאר הטעם בזה השל"ה הקד' לפי שהשמש והירח וכל צבא השמיים נאסרים מחמת שעכו"ם עובדים אותם, וע"כ הם מקיימים בעצמם 'פסילי אלוהיהם תשרפון באש', במה שהם טובלים עצמם בנהר של אש.

והנה, נפסק בשו"ע (י"ד קנה, ב) דאסור להתרפאות מדבר איסור שעבדו בו עבודה זרה, ולפ"ז קשה איך זרחה ליעקב השמש כדי לרפאות בה את צלעתו, הרי השמש נאסרה מחמת שעובדים אותה ואסור להתרפאות בע"ז, ואם תאמר שהותר לו מחמת שהשמש טובלת בנהר אש ומטהרת את עצמה, הלא מיד כשמתחילה לזרוח עובדים אותה, וא"כ היא נאסרת מיד. ונראה, דלכך הוסיף רש"י ש'מיהרה לזרוח בשבילו', והיינו שמיהרה לזרוח כדי לרפא אותו קודם שתהיה נאסרת שהרי בשעה זו שמיהרה לזרוח קודם זמנה, העובדים אותה עדיין שינים ועדיין לא נאסרה, ושפיר הותר ליעקב להתרפאות בה.

(המאור שבתורה)

"יש לי רב..." (לג, ה).

בעצרת השלישים שהתקיימה שבוע שעבר לזכרו של ה**הגה"צ ר' יונתן זרביב זצ"ל**, ר"ם בישיבת הגנג, שהיה חסידא קדישא ות"ח מופלג שחי בירושלים בצניעות ובענווה יוצאת דופן, סיפר חתנו ה**רה"ג ר' יורם מימון שליט"א ר"י תורת משה**, כמה חמוי סלד מממון עד כדי כך ששמע מהגר"י הלל שליט"א כי בבואו לירושלים, קבע להיות עמו ראש כולל באהבת שלום וקבע את שכרו ל-800 דולר לחדש. אולם הרב זצ"ל הגיע אליו בסוף החודש ואמר לו שלפי חשבונו הוא יכול להסתפק ב-600 דולר לחודש בלבד והחזיר לו 200 דולר.

נדיבים מחו"ל שניסו כמה פעמים לתרום לו כספים לפרנסת משפחתו הגדולה סורבו פעם אחר הפעם ונתבקשו להעביר את תרומותיהם לכולל. לאחד הנדיבים שניסה לשכנעו שיקח את הכסף לצרכי חתונת ילדיו, ענה הרב זצ"ל וכי מה מצאת בי דוקא כשאתה רוצה ליתן לי סכומים אלה, הרי ילדי עוד קטנים. בא אראך ב'אהבת שלום' רבנים חשובים לחתן את ילדיהם כבר עתה ותן להם את הכספים.

(קבלת שבת)

בשורה משמחת לעומדות ללדת בשעט"מ

תומכות לידה מקצועיות ללידה ניחוחה ונעימה

בסביב של ארגון "חסדי דניאל" למשפחות שידן לא משגת

052-7620219

חלוקת יין/מיץ ענבים

אוצר בי"ד במחירי עלות

הרבה מתחת למחיר השוק - בארגונים בלבד

באלעד/רחובות/ירושלים/ת"א/בני ברק

להרשמה **052-6093077** (בערב)

הכמות מוגבלת ביותר הזריז נשכר!

